

CONVERSES PREELECTORALS AL CERCLE D'ECONOMIA

INTERVENCIÓ DEL PRESIDENT MONTILLA, 26 de març de 2010

Gràcies per haver-me donat l'oportunitat de comparèixer, un cop més, davant tots vostès, per parlar-los del present i del futur de Catalunya. Els hi agraeixo, també, que l'hagin plantejat com un debat sobre fets i preguntes concretes i no exclusivament com un debat en abstracte.

Procuraré que la meva intervenció segueixi, més o menys, el qüestionari que el Cercle ha fet arribar als diversos líders polítics en la seva condició de candidats a les properes eleccions al Parlament de Catalunya, per bé que jo no he estat encara designat.

Jo no sóc encara candidat. Sóc el president. I difícilment, en tot allò que dic o faig, em puc sostreure a la meva condició. No he vingut aquí a prometre'ls cap revolució, ni solucions miraculoses per als problemes que avui tenim. Em proposo parlar-los des del realisme i des del coneixement dels problemes. I de les possibles solucions, les propostes, projectes i idees per superar-los.

Un dels temes sobre els que el Cercle ens ha inquirit fa referència a l'elevat dèficit que, amb la crisi, han contret les Administracions Públiques. I sobre les conseqüències d'aquest dèficit, i la necessitat de reduir-lo. I com garantir, en aquest context, el finançament de, per exemple, les nostres infraestructures.

M'agradaria, d'entrada, fer una precisió: Els darrers mesos ha crescut una preocupació, que podria ser raonable, sobre els nivells de dèficit i deute assolits pels governs. Tant a Espanya com a Europa.

Hem d'advertir, d'entrada, que aquests dèficits han estat la conseqüència i no la causa de la crisi. Conseqüència de l'esforç públic per pal·liar els efectes de la crisi sobre les persones, les famílies, els autònoms, els petits empresaris i les grans empreses.

Dit això, una primera consideració: L'administració de la Generalitat sempre ha estat rigorosa amb l'ús dels recursos públics. I, de la mateixa manera que havia fet l'Estat, durant els anys de creixement s'ha aprofitat per tenir uns comptes públics sanejats, amb indicadors molt per sota de la mitjana de molts països de la zona Euro.

El nivell de despesa s'haurà de seguir ajustant. Com s'ha fet en els dos darrers exercicis pressupostaris. S'hauran de prioritzar determinades despeses i determinades polítiques i se n'hauran de reprogramar o posposar algunes altres.

En els pressupostos, tant del 2009 com d'aquest 2010, s'han assenyalat clarament les prioritats:

1.instruments per lluitar contra la crisi. En aquesta línia s'inscriu el nostre compromís amb els agents econòmics i socials per a desenvolupar 30 mesures concretes al llarg de 2010,

2.manteniment de la inversió,

3.l'estímul de la Recerca, i

4. el reforçament de la despesa de caràcter social.

Fa temps que dic que el nivell inversor que hem mantingut als darrers 6 anys a Catalunya, sumant l'Estat i la Generalitat, ha estat un dels més alts d'Europa.

El nostre objectiu es mantenir aquest nivell d'inversió en infraestructures, en la mida del possible, amb l'ajut de totes les fórmules de col·laboració públic-privat que estan al nostre abast.

Si féssim un símil amb el cos humà, diríem que hem crescut molt de mida i que no podem deixar d'adaptar el vestit a la nostra talla actual.

No obstant, la situació econòmica ens obligarà a prioritzar quines infraestructures s'avancen i quines es deixen per més endavant i també a introduir una mica més de racionalitat i austeritat en el disseny de determinades infraestructures.

Aquest és un treball que es podrà fer gràcies al Pacte nacional d'Infraestructures que va rebre el suport d'una gran majoria dels agents econòmics i socials del nostre país.

El Pacte és el full de ruta. I contempla totes les obres que, a parer del cap de l'oposició, suposaran una revolució.

Precisament, el Cap de l'Oposició va dir fa unes setmanes que estaven en el desert, en una llarga travessia del desert i que ara, segons ell, després de tantes penúries arribava l'hora del final... No ho sé si serà així... Ja

saben vostès que el sobreescalfament de la temperatura en el desert produeix alguns miratges... Però potser sí, que després d'un temps en el desert han perdut el sentit de l'orientació... i de la realitat. És possible que, des de el desert, no hagi vist la transformació del país, de les seves infraestructures.

És possible que no sàpiga que tenim uns instrument potentíssim que és la DA3a de l'Estatut que fixa que durant 7 anys, l'Estat està invertint més del 18% de les seves inversions a Catalunya!

Jo no faig jocs de paraules ni busco imatges bíbliques o metàfores estranyes... Fets i no paraules. Això és el que hem fet

Només una visió profètica, messiànica, redentorista pot negar la realitat: hem fet el que calia i estem preparant al país pel futur.

No es pot governar negant o ignorant la realitat. El país no espera fills pròdigs perquè no expulsa a ningú... Aquest país no està aturat, ni tampoc està esperant cap revolució. Perquè la revolució de les infraestructures fa temps que està en marxa. Les infraestructures s'estan fent.

Infraestructures com la MAT i la Ronda del Vallès s'estan fent i es continuaran fent i s'acabaran de totes totes. Perquè son necessàries.

Com s'ha fet el Túnel de Bracons, l'Alta Velocitat o la nova Terminal de l'Aeroport. Com s'està fent la Línia 9, el túnel entre Sants i Sagrera (precisament, els convido a que m'acompanyin ara al acabar aquest acte, juntament amb el ministre Blanco, a veure com inicia els seus treballs al tuneladora) o la ciutat de la Justícia, o les grans obres hidràuliques, o les Presons i tantes altres més.

És cert que amb la crisi, com deia estem obligats a prioritzar. Que haurem d'apostar més per mesures que tinguin un impacte més ràpid sobre la productivitat i sobre el nivell d'ocupabilitat dels nostres conciutadans. Perquè la creació d'ocupació és una de les condicions *sine qua non* per a la recuperació. En el cas de l'economia catalana i espanyola més, malauradament, que en altres economies europees.

Per tant, és cert, que hi haurà aspectes prioritaris com el desplegament de la Llei d'Educació o assolir els objectius marcats en recerca i innovació on l'esforç pressupostari haurà de continuar. No els vull pas atabalar amb xifres, avui, però perquè ens situem:

El pressupost del Departament d'Educació, el 2010 és de més de 6.300 M €. El 2005 era de 3.759. L'any 2004 no hi havia aules d'acollida per a alumnes immigrants. Avui n'hi ha 1.178. En cinc anys s'han incorporat 11.220 efectius docents al sistema educatiu de Catalunya. S'han construït, ampliat o reformat a fons dos equipaments educatius cada setmana. Més de cent cada any durant més de tres anys.

La Llei d'Educació es va aprovar l'any 2009. No fa ni cinc, ni deu ni vint anys que es va aprovar. Va ser l'any passat. Allò que ara estan volen pactar al Congrés dels Diputats jo ja ho he assolit aquí.

Ho deixo dit, perquè em sembla que alguns dels qui m'han precedit en aquesta tribuna parlaven, al mateix temps, d'aprimar l'administració i d'incrementar els esforços en educació; de reduir impostos i incrementar la despesa. I això només ho aguanta el discurs; la realitat no.

A nivell d'ingressos, òbviament caldrà revisar algunes figures fiscals, com ha succeït amb l'IVA. Hem de ser coherents i rigorosos: si la despesa es manté elevada per la crisi, els ingressos han d'anar en consonància. I també hem de recordar que a Espanya tenim una de les pressions fiscals més baixes d'Europa i que el govern socialista ha fet canvis normatius que l'han baixada en els darrers anys

És el moment també per plantejar-se, en l'àmbit impositiu, reformes que afavoreixin la creació d'empreses, especialment aquelles empreses amb alt potencial de creixement.

Les CC.AA. acaben de comprometre's, aquesta mateixa setmana, a participar en l'esforç que els diferents nivells de l'Administració hauran de fer per reduir el dèficit, d'aquí al 2013. La setmana passada es va arribar a un acord, també, en relació amb la despesa sanitària.

Hi ha hagut una campanya persistent i demagògica per part de determinats grups centralistes en el sentit que la culpa de tots els mals era del model d'Estat, de les CC.AA. desbocades i descontrolades.

Vostès saben que això és rotundament fals. Que aquesta acusació respon a una estratègia política determinada que no està disposada a admetre que Espanya camina de manera inexorable cap a la consolidació –si no ampliació– de l'actual nivell de descentralització administrativa, amb una assumpció creixent de competències per part dels governs autonòmics.

I que, no només el nivell d'endeutament de les CCAA és inferior al de l'Estat central, sinó que el paper de les CC.AA. en el redreçament de l'economia i en el canvi de model productiu és i ha de ser determinant.

Sí que és cert, però, que per abordar amb les condicions i garanties d'èxit necessàries el canvi de model productiu, calen una sèrie de reformes estructurals que a nivell del Govern espanyol (i a nivell europeu) cal impulsar i abordar.

Ara fa un any vaig expressar públicament, per primer cop, la meva opinió sobre les reformes estructurals que calia abordar, a nivell espanyol.

Crec que en bona mesura el Govern de José Luís Rodríguez Zapatero està abordant, en aquests moments, les reformes necessàries, sobre la base del diàleg i la cerca de l'acord però tenint sempre present que el

governant ho és per prendre decisions i assumir-ne els costos, no pas per destinar totes les energies cercant el consens.

La realitat actual demana una certa audàcia, molt de convenciment i no poca fermesa per impulsar aquestes reformes, encara que tinguin determinats costos. Però és el que cal fer.

És el que es va fer als 80 per entrar a la Comunitat Econòmica Europea, als 90 per entrar a l'euro i que ara cal tornar a fer per consolidar-nos en una economia global, complexa i amb un fort grau de competència.

Si parlem del mercat de treball cal dir que la creació d'ocupació només tornarà als nivells que necessitem si som capaços de **crear nous incentius al nostre mercat de treball. Per arribar-hi, proposo:**

- **Obrir el debat sobre els tipus de contractes, la negociació col·lectiva o les polítiques actives d'ocupació.**
- **Promoure l'assignació eficient de recursos, incentivant la mobilitat laboral dels treballadors.**
- **Abordar amb serenitat la revisió dels processos de negociació col·lectiva.**
- **Compassar els creixements salarials a la productivitat empresarial que els fa possibles.**

- Avançar cap a un sistema que estimuli la relació laboral estable i doni cobertura a tots els treballadors reduint la dualitat entre fixes i temporals.
- Estimular la contractació temporal i desincentivant la utilització inadequada d'aquesta modalitat contractual.

La capacitat de creixement de l'economia vindrà si, a més de reformar el mercat de treball, som capaços de recuperar la competitivitat perduda, i això passa per aconseguir un creixement sostingut i sostenible de la productivitat.

Per aconseguir-ho:

- Hem de pensar en una fiscalitat que permeti promoure la creació d'empreses.
- S'ha de vetllar per la competència en els mercats de béns i serveis estratègics, aprofitant al màxim la transposició de la Directiva Europea de Serveis en la que el Govern ja treballa i enviarà un decret Legislatiu a ratificar pel parlament abans de que finalitzi l'actual període de sessions.
- Caldrà que el sistema educatiu recuperi els valors del treball i la disciplina i que la Formació Professional esdevingui el puntal que ha de ser. El desplegament de la Llei d'Educació ens ha de permetre avançar en la bona direcció.

- Hem d'obrir el debat de reforma de l'Administració pública, per comptar amb un sector públic amb capacitat de resposta ràpida i directa a les necessitats de la ciutadania i les empreses. (Ara m'hi referiré amb més deteniment).
- I finalment, haurem de **mantenir i, si els recursos ens ho permeten, augmentar els incentius a la recerca i a la innovació**. El nostre Govern ho ha demostrat al llarg de tota la legislatura: amb el Pacte Nacional per a la Recerca, amb l'establiment de contractes-programa amb tots els centres, amb el manteniment de l'esforç inversor malgrat el context. Dilluns passat vam inaugurar el Sincrotró ALBA. Crec que les imatges del nou accelerador de partícules expliquen millor que cap discurs l'esforç que estem fent.

Se'ns ha demanat que parlem també sobre les necessàries reformes de l'Administració Pública.

Al debat sobre la crisi celebrat al Parlament de Catalunya fa un mes, em vaig comprometre a impulsar una sèrie de mesures amb l'objectiu d'avançar en aquesta direcció.

Hores d'ara ja hi ha un grup d'experts de l'administració i professionals independents que, abans de Sant Joan presentaran i elevaran al Govern una proposta de Pla de Simplificació de l'estructura de l'administració que, entre d'altres coses analitzarà els centenars d'entitats en les que participa la Generalitat i proposarà actuacions de fusió o dissolució

d'aquelles necessàries per a impedir duplicitats, solapaments o complementarietats.

Paral·lelament no es pot obviar, com ja he dit, que la crisi i els seus efectes han comportat un important increment del dèficit públic. I que, de la mateixa manera que tantes empreses i indústries del nostre país s'han hagut de reestructurar i adaptar, allò que s'imposa a l'Administració és una política d'ajust en les despeses i una millora de l'eficiència dels serveis que es presten.

Aquest ajustament ha de recaure de manera significativa en l'optimització de les plantilles: que hauran de créixer a un ritme molt inferior al que havíem tingut fins fa pocs anys i, alhora, hauran de guanyar en eficiència i agilitat. En els dos darrers exercicis la Generalitat ja ha adoptat mesures de control del creixement i d'optimització dels recursos.

Tant en el seu pressupost inicial, com posteriorment, mesures sobrevingudes a meitat d'exercici. Aquestes mesures s'han centrat sempre en el personal d'administració més que no pas en el personal que presta els seus serveis directes a la ciutadania.

Em demanen vostès que em pronunciï sobre les vegueries.

La Llei de Vegueries neix amb la voluntat d'acostar els òrgans de gestió als ciutadans. Però també neixen amb la voluntat de simplificació administrativa. Acostar-se al ciutadà vol dir també simplificar.

Els consells de vegueria han de substituir les diputacions, en un àmbit territorial, en alguns casos diferent de l'actual, en un àmbit que s'acosta més al ciutadà. I substituir no vol dir afegir, sinó reemplaçar.

I, a més, hi ha un aspecte molt important a la Llei que no s'ha ressaltat suficientment. Es tracta d'establir a la Llei de la Comissió de coordinació territorial com a òrgan col·legiat i paritari per a coordinar les polítiques de la Generalitat al territori amb les dels ens locals i que estarà presidit pel president del consell de vegueria.

Més evident és la idea de simplificació que afectarà a l'AMB que comportarà la dissolució, per fusió, d'un consorci, una mancomunitat i dues entitats metropolitanes.

En un altre sentit, més directament vinculat a les mesures per ajudar a la reactivació de l'economia, el Govern fa temps que està prenent acords que van en la direcció d'alleugerir la feixuga tramitació administrativa per a autònoms i empreses.

El Govern ha desenvolupat, fins ara, quatre iniciatives rellevants:

Un Acord de Govern amb 48 mesures per facilitar els tràmits administratius, de juliol del 2007.

Un Decret de mesures per a l'eliminació de tràmits i la simplificació de procediments. De maig del 2008.

La Llei 20/2009, ja aprovada, de prevenció i control ambiental de les activitats i darrerament el **Decret Llei d'Ordenació d'equipaments comercials.**

El conjunt d'accions que representen aquests quatre actuacions es tradueix en xifres concretes que tots vostès poden apreciar:

- 1,13 milions de documents menys a l'any.
- 2,75 milions de dies de tramitació menys a l'any.
- **I un estalvi per a les empreses de 930 M€ anuals, és a dir el 10% de la càrrega administrativa que les empreses suporten.**

I continuem compromesos en aconseguir amb la reducció del 25% que ens indica la Unió Europea. Properament presentarem noves iniciatives en aquesta línia.

Al mateix temps, es milloren progressivament els sistemes d'atenció administrativa. Per exemple:

- **La Finestreta única tributària:**
- **L' Oficina de gestió empresarial,**

- O l'Oficina virtual de tràmits,

També hem estat interpel·lats sobre el compromís amb el manteniment de l'Estat del Benestar i sobre com garantir la cohesió social, fent front a la nova onada migratòria.

Aquest és sense cap mena de dubte un dels aspectes que més clarament defineixen el projecte polític que represento i el Govern que presideixo.

Em sento molt orgullós de poder dir que Catalunya ha pogut absorbir sense grans entrebancs de cohesió social, un augment de població de prop d'un milió i mig de persones.

Estic convençut que si ha estat així és pel caràcter obert i tolerant de la societat catalana, però també, perquè hem estat capaços d'adaptar els serveis socials a les noves necessitats, evitant una saturació que podria haver estat l'origen de nombrosos problemes.

L'esforç de planificació i d'inversió ha estat molt gran. Encara més, si tenim en compte que en aquests anys hem augmentat la cartera de serveis socials per poder atendre també les necessitats de les classes mitjanes, tradicionalment excloses dels beneficis de les polítiques socials. Els dic francament que aquestes polítiques formen part del nostre ideari més profund com a partit socialdemòcrata.

Un ideari que potser molts de vostès no comparteixen. Si que compartiran amb mi, però, que la cohesió social que hem estat capaços de mantenir en temps d'alt creixement de població i en temps de

profunda crisi econòmica, és un gran actiu per a la societat i per a l'empresa catalana.

Disposar d'un entorn social pacífic i estable és, al meu, entendre, una condició indispensable per a la competitivitat econòmica.

En aquests dos anys hem pogut comprovar la importància de tenir un sistema públic de serveis bàsics universals sòlid i ben travat.

Els Govern de la Generalitat està completant l'Estat del Benestar amb la Llei de Serveis Socials. Fins ara, l'accés als serveis socials públics només eren accessibles a les persones amb menys recursos.

Amb l'aplicació progressiva de la Llei de Serveis Socials i amb la de la Llei de la Dependència volem que tothom, i especialment, com he dit, les classes mitjanes que eren les que quedaven fora també dels serveis socials, hi tinguin accés.

Evidentment hem d'estar disposats a cercar fórmules que ens permetin sostenir econòmicament l'Estat del Benestar. El pacte entre l'Estat i les CCAA per estalviar un volum important de recursos en despeses sanitàries, al que abans ja m'he referit, n'és una prova.

Catalunya ha estat una de les CCAA més actives en l'esforç de racionalització i en la proposta d'alternatives que permetin garantir el sosteniment d'uns serveis públics de qualitat.

Una de les idees que han sorgit, des de fa temps, és la del co-pagament de part de les despeses sanitàries. Quan ha sorgit la idea sempre ha aixecat polèmica.

Però en canvi, és un concepte que tenim totalment assumit quan es tracta dels serveis socials a on la Llei de Dependència ja assenyala una part de copagament per part de l'usuari.

Crec que en un futur no llunyà ens haurem de plantejar la necessitat d'implementar fórmules que permetin garantir la viabilitat del sistema. La Comissió presidida pel Dr. Vilardell ha aportat propostes i reflexions molt interessants. Però abans de prendre mesures en aquest sentit cal fer molts més esforços en la millora de l'eficiència.

Tenim un sistema públic que ha crescut força en els darrers anys, que va néixer amb uns objectius i uns procediments determinats, i que ara cal millorar, fent-lo més àgil, més modern, més eficient. Comptant amb el sector privat, amb el sector no lucratiu, per assegurar les millors condicions per a la prestació dels serveis.

Però també hem de tenir present que l'activitat econòmica relacionada amb l'Estat del Benestar no és només un sector de despesa, sinó que contribueix de forma molt clara i positiva en el nostre mercat productiu. I aquesta riquesa que crea no sempre es té en compte quan parlem de la seva sostenibilitat.

La Cambra de Comerç i el departament de salut acaben de demostrar la importància del sector salut en el PIB de Catalunya.

Parlem ara d'immigració.

Els darrers temps s'ha obert un debat a la nostra societat en relació amb la immigració. És un debat necessari. I és necessari fer-lo amb sentit de la responsabilitat i sense deixar-se arrossegar pels prejudicis. I és evident que l'arribada de més d'un milió de persones de tot arreu del món a Catalunya en menys d'una dècada, havia de suscitar un debat social.

L'onada migratòria ha tingut i està tenint un gran impacte a la societat catalana. Que ens exigeix una resposta col·lectiva, com, per altra banda, hem estat capaços de donar en altres moments. I tenim l'instrument adequat que és el **Pacte Nacional per la Immigració**.

Aquestes últimes setmanes, a més, el debat ha pujat de temperatura per algunes controvèrsies que, amb causes, components i derivades diverses, han tingut en comú que s'han produït en municipis amb un alt percentatge de població nouvinguda, d'immigrants

Vic, Cunit i Salt, per ordre cronològic, han concitat el pronunciament de persones que ajuden a conformar l'opinió pública.

Faig unes consideracions i reflexions, en forma d'apunts, entorn de la immigració i sobre l'actuació de la Generalitat:

- **La immigració és un repte i una oportunitat:** Catalunya té la segona taxa de natalitat més baixa de tot el món, i d'altra banda, l'esperança de vida cada vegada és més gran. La immigració ens aporta un rejueniment de la població i una força de treball que ens serà imprescindible per a poder mantenir el nostre estat del benestar, la demanda del nostre mercat laboral i del nostre sistema públic de pensions.
- **Les noves realitats socials,** culturals i sovint religioses, fan que la nostra societat adquireix una nova complexitat. Als pobles i ciutats de Catalunya aquesta complexitat es percep, sovint, en forma d'amenaça o de potencial conflicte. Això ens concerneix a tots: les administracions, els agents socials i econòmics, i el conjunt de la ciutadania. Aquest repte, i la gestió del canvi social que comporta, **esdevé estratègic per a la nostra societat i pel nostre país.**
- **Aquests canvis s'han de gestionar amb l'objectiu d'assolir i mantenir la cohesió social i la ciutadania.**
- **La crisi ha provocat que hi hagi una gran competència pel mercat laboral i pels recursos públics.** És obligació del Govern garantir drets i deures, igualtat d'oportunitats i respecte pels principis i valors democràtics, principis bàsics per a la integració i per a la plena ciutadania.
- **Per primera vegada el Govern ha fet polítiques migratòries,** actuant en l'àmbit legislatiu i polític; i gestionant els fluxos migratoris des del consens, la coordinació i la participació. **A més ens hem dotat d'instruments legals, polítics i econòmics necessaris per poder garantir la convivència i cohesió social del conjunt de la ciutadania.**

- **Hem aprovat el projecte de la Llei d'Acollida al Parlament. I, en la reforma de la Llei d'Estrangeria, la contribució del Govern ha estat decisiva per actualitzar les normes jurídiques en l'àmbit de l'empadronament, el reagrupament familiar, atorgament del permís de residència temporal i treball per a dones víctimes de la violència de gènere, i traspàs de competències a les autonomies, entre d'altres.**

En definitiva,

- **Cal gestionar les polítiques migratòries des de la perspectiva social i laboral i no com un tema d'ordre públic, perquè la gestió de la immigració, i la integració dels nous ciutadans és, segurament, el repte social més important que té actualment la societat catalana.**

I aquest repte no és només del Govern de Catalunya o de l'Estat, és un repte a nivell europeu. Cal recordar que hi ha països que fa molts més anys que estan gestionant polítiques migratòries, com França, Holanda o Gran Bretanya, i en gairebé tots els casos podem comprovar com, malauradament, els resultats no han estat del tot satisfactoris.

Quan les situacions i els problemes són complexos, les respostes i les actuacions que cal fer són també complexes. Les solucions fàcils i senzilles a realitats complexes no existeixen, o són, senzillament, anti-democràtiques.

A Catalunya, fa vuit anys, no tenia sentit parlar de les Aules d'Acollida. Ni dels espais de Benvinguda Educativa. Ningú no pensava que el Consorci de Normalització Lingüística seria una eina tan útil de nou per acostar els nouvinguts a la llengua pròpia del nostre país. O que la funció social d'Òmnium Cultural en la difusió de la llengua i la cultura catalanes tindria, de nou, tants milers de destinataris vinguts d'arreu del món als quals dedicar els seus esforços. O que la immersió lingüística a l'Ensenyament faria de nou una funció integradora estructural per a la cohesió de la societat catalana dels més de set milions. O que la Llei de Barris incidiria precisament allà on alguns països posats com a referència (com França o el Regne Unit) han fracassat, que és a les perifèries urbanes, als barris suburbials, a les ciutats-dormitori, on es produeix una combinació explosiva de fracàs escolar, atur, marginalitat, degradació urbana i impermeabilitat social.

No sé què passarà en el futur. Però sí que els puc assegurar que no hauríem transitat els dos darrers anys com ho hem fet sense l'esforç conjunt de Generalitat i ajuntaments a garantir amb recursos humans, materials i econòmics, la cohesió al conjunt de ciutats de Catalunya.

També m'han plantejat, com a qüestió: "Què fer amb Espanya"

Estic convençut, que no tots els convidats que han passat per aquesta tribuna les darreres setmanes els poden parlar tan clar com els parlaré jo.

¿Quin és el meu projecte de relació entre Catalunya i Espanya? L'Estatut. ¿Estic disposat a renunciar als beneficis que ens aporta com a país? No. ¿Sóc partidari d'altres aventures? (i em refereixo a idees com el concert econòmic o les consultes sobiranistes)? No. En absolut. Ni penso en altres aventures ni hi vull pensar mentre estiguem desenvolupant l'Estatut. És més: ho trobo una actitud irresponsable i una frivolitat. Per molts motius:

Primer: perquè a Catalunya hem invertit molt temps, i molts esforços en dotar-nos d'un nou Estatut. Molts esforços, que van desembocar finalment en un pacte entre els Parlaments de Catalunya i d'Espanya. Un pacte referendat pel poble de Catalunya. I els pactes s'han de complir. No és lícit que cap de les dues parts els converteixi l'endemà en paper mullat. Ni hem de permetre que Espanya incompleixi el contracte, ni hem de caure en la temptació de fer-ho nosaltres. No seria seriós així com a país. Els catalans no es mereixen que, després de tres anys de negociacions dures i desgastadores per aconseguir la Llei de lleis catalanes, ara diguem que no ens serveix i que hem d'anar més enllà.

I un segon motiu: Estic convençut que el marc d'autogovern de què ens dota l'Estatut, és el marc que necessitem per desenvolupar-nos plenament com a societat i com a país. Com a nació amb voluntat d'autogovernar-se. Ho puc dir així de clar perquè tinc molt clars els meus paràmetres: Jo no sóc partidari d'una Catalunya independent d'Espanya.

Però sí que estic convençut que Catalunya ha de disposar del poder polític i econòmic suficient per definir el seu futur com a societat dinàmica, creativa, emprenedora, oberta i amb una cultura pròpia. Per desenvolupar-se com a nació.

Dit això, fa temps que vinc plantejant que les relacions entre Catalunya i Espanya han passat per un període de tensions, en el que no tota la culpa ens ve de fora, que cal reconduir sobre la base de l'acord i la mútua lleialtat.

La perspectiva de l'acord passa per reconèixer de manera efectiva, concreta, i pràctica que Catalunya és Estat; que el conjunt de Comunitats Autònomes són Estat. I que juntament amb l'Administració central i la local conformem el tot que és l'Estat espanyol, amb competències exclusives o compartides segons cada nivell. Aquesta evidència no és avui compresa ni admesa per tothom.

Aquí hi ha una part essencial del desencontre: **L'Estat que s'ha descentralitzat no sembla massa disposat a acceptar i admetre algunes conseqüències inqüestionables de la seva pròpia descentralització.**

D'aquí venen les febrades recentralitzadores que vam haver d'aguantar i patir els darrers anys de l'aznarisme. Que no ens hem estalviat, encara que amb molta menys intensitat, aquests anys. I que probablement

haurem de suportar novament. Perquè subsisteix la idea que només existeix un únic poder polític, que seria el de l'Estat... central.

Superar aquesta visió dicotòmica implica no confondre l'interès general amb l'interès de l'Administració central. I comporta admetre que l'interès comú no és un interès simple, sinó compost, que necessita regles i procediments complexos. No vull ficar-me en camises d'onze vares per una qüestió nominalista, però crec que, simplement, **es tracta d'articular una cultura federal**. Una cultura federal apropiada a l'Estat autonòmic o, si m'ho permeten, a l'Estat federal que es el meu paradigma.

Altres se senten més còmodes, justificats o excitats parlant d'independència, o definint conceptes ambigus com els àmbits progressius de sobirania o de gestionar la interdependència. Els respecto, però no es el meu model.

El meu model es una Catalunya pròspera, amb un autogovern fort i solidària en una Espanya federal. Per a assolir-lo sóc conscient que cal un canvi de mentalitat, de cultura política, que s'haurà de traduir, a la curta o a la llarga, en canvis administratius, polítics, jurídics i constitucionals apropiats (amb la reforma del Senat, per començar). Però que seran poc rellevants sense aquest canvi progressiu d'actituds, d'hàbits, de rutines, que acaben per configurar això que en diem cultura política.

Al punt on han arribat les coses, hem de fer entendre a Espanya que el vell "problema catalán" no és un problema dels catalans. Que és Espanya

la que té un problema. I que si el volen arreglar –si el volem arreglar, perquè el compartim– hem de posar-nos-hi tots plegats. Però que pel camí del menysteniment no anirem enlloc. Ja estem veient on porta: Porta a una progressiva desafecció, a un progressivament major distanciament.

*

Bé. Ho deixo aquí de moment. Crec que hi ha alguna qüestió (la de la desafecció política) de les que s'havien plantejat en el temari, que ha quedat pendent i d'altres com els problemes energètics que, si volen, amb molt de gust podem tractar durant el col·loqui.

Moltes gràcies.